

Velkommen til Kulturværftet

Velkommen til den store scene, Helsingør aldrig tidligere har haft

Velkommen til det kæmpe byudviklings-projekt, Kulturværftet er en meget central del af

Og velkommen til Danmarks Biblioteksforenings årsmøde – et meget velkomment møde, hvor hele vores nye hus og hovedbibliotek danner rammen om vigtige drøftelser af biblioteket i 3D – det lokale, det nationale og det internationale.

Årsmødets tema beskriver også meget godt det krydsfelt, vi ser Kulturværftet og Helsingør Kommunes kulturpolitik i. Vi prøver også at arbejde i 3D! Det vender jeg tilbage til.

Lad os først skrue tiden tilbage

I 1400-tallet regerede Erik af Pommern landet. Hans valgsprog lød "Mit håb står til havet". Han indførte den sundtold, som i 500 år skulle være en af kronens vigtigste indtægtskilder.

Det var her ved Helsingør, de fremmede skibe måtte ligge og vente på at betale Øresundstold. Det fik selvfølgelig en enorm økonomisk betydning for byen, og gjorde den kendt i hele Europa.

Så kendt, at William Shakespeare kunne lade sit drama Hamlet foregå i Helsingør.

Vores egen HC Andersen lod sig betage af Helsingør

"Betragtet ude fra vejen lovede Helsingør mig ikke meget, men nu jeg er inde i den, synes den mig et lille København... Hvilken færdsel! Hvor livligt på skibsbroen, hér taler nogle tykke hollændere deres hule sprog, dér hører jeg det harmoniske italienske, længere henne læsser de stenkul af en engelsk brig, så jeg tror at lugte London. Sundet er besat med skibe, der som strandmåger svæver forbi kysterne."

Efter internationalt pres stoppede den indbringende sundtold i 1857 – efter at have været en ren pengemaskine i 500 år.

Helsingør – hvad nu? Helsingør sygnede hen – indtil skibsværftet slutningen af 1800-tallet voksede sig stort midt inde i byen, placeret mellem det gamle slot og den gamle by. Industrien kom til at dominere de næste 100 års Helsingør. Håbet stod stadig til havet! 3500 arbejdede her, da produktionen var på sit højeste.

1983 var det slut. Helsingør skulle igen lede efter sin fremtid. Havnen og værftsområdet lå som synligt tegn på den tabte identitet – som det er set i mange byer ikke alene i Danmark.

Flere arkitektkonkurrencer afløste hinanden – med fokus på boliger og erhvervskontorer som vi ser det i mange danske havne.

Men det passede ikke til Helsingør, det passede ikke til Kronborg. De kolossale herlighedsværdier skulle komme alle borgere til gode og være til glæde for de besøgende. Det blev stat og kommune enige om.

I stedet blev det besluttet at udvikles et nyt kultur- og fritidsområde, som bringer den levende fortælling om byen, havnen og borgen ind i det næste årtusinde. Fundamentet for forandringerne er Projekt Kulturhavn Kronborg. Det er et landskabsprojekt, som fremhæver Kronborgs enestående beliggenhed, styrker de ydre fæstningsværker og moderniserer Helsingør Havn. Kulturhavn Kronborg er et partnerskab mellem Helsingør Kommune, RealDania og Slots- og Ejendomsstyrelsen.

Vi står i det nye kulturelle center, værftets bygning 13, det gamle rørværksted. Ved siden af, i en tidligere tørdok, placeres et moderne søfartsmuseum, mens den berømte nabo, Kronborg, er i fuld gang med at renovere og skabe nye oplevelser for slottets gæster.

Med investeringer på over en milliard kroner skabes et kulturelt kraftcenter, der ventes at være færdigbygget i 2013.

I ser Helsingørs nye identitet tage form, når I kigger jer omkring. En identitet som bygger på Helsingørs stærke fortællinger – og på stærke og dristige kulturelle aktører:

- Vores egensteater HamletScenen, der blandt andet udfordrer ungdommen med stykket om Prins H. PRINS H. fortæller historier fra sit eget liv, og reflekterer over sit forhold til sine venner & familie. Hvad vil det sige at have en bedste ven? Være en del af kliquen? Have en kæreste måske? Eller hvilken rolle spiller en mor og en far af pap eller kød og blod? Og hvad med døden? Hvis man pludselig mister dem?
- Helsingør teaterforening, der med projektet Hjemstavn sætter en række danske og internationale kunstnere stævne for at arbejde med hjemstavsbegrebet i en globaliseret verden
- Børnekulturcentret, Musikskolen og børnekulturkonsulenten, der i samarbejde med skoler og daginstitutioner har sat sig for at give børn og unge mulighed for at udvikle kreative kompetencer
- Det nye søfartsmuseum der åbner i 2013 som med et nyt udstillingskoncept vil involvere de besøgende og bringe de globale perspektiver helt ind på nethinden
- Helsingør kommunes Biblioteker, der med Medborgercentret i boligområdet Vapnagård har sat medborgerskab, demokrati og inddragelse på dagsordenen og åbnet et aktivitetscenter, hvor du som borger selv kan være med til at skabe og drive arrangementer og projekter
- Kulturværftet som med Forvandlingsakademiet vil bringe kunstnere, kulturhuse, universiteter og vidensinstitutioner samt virksomheder fra Øresundsregionen sammen i innovationsforløb, workshops og festivaler

Jeg kunne nævne mange flere spændende aktører og projekter – men lad os gå tilbage igen, ikke til start – men til 2003, hvor den politiske beslutning om at skabe Kulturværftet og indgå i partnerskab med Slots- og Ejendomsstyrelsen og Real Danmark blev truffet.

Vi havde i Kulturudvalget få en tillidserklæring fra Byrådet. Byrådet troede og tror på, at Helsingørs fremtid også skal tage afsæt i kulturen.

Det er både en tillidserklæring og en kæmpe udfordring. Vi skal vise, at den kæmpe investering kan 'forrentes', at der kan skabes oplevelse og indsigt, mening og livskvalitet, udvikling og vækst.

Vi gjorde os klart, at det ikke kommer af sig selv. At spille en rolle i 3D – lokalt, nationalt og internationalt - kommer selvfølgelig ikke af sig selv.

Og vi måtte dengang konstatere, at mange opfattede Helsingør som en by, der hvilede på laurbærene og sov Tornerosesøvn.

Med en ny kulturstrategi baseret på bl.a. en borgerundersøgelse tog vi i 2004 fat på at skabe forudsætningerne. Det tager tid.

En af de første beslutninger var, at borgernes mest populære kulturinstitution biblioteket selvfølgelig skulle være en del af det kommende kulturområde og kulturhus. Dermed ville byens borgere fra første færd være medejere af det nye Kulturværft og sidde med på første parket. Og bibliotekets mange besøgende ville give liv og aktivitet. Og selvfølgelig ville biblioteket med sig bringe et driftsbudget.

Det var i flere år ikke den mest populære beslutning. Mange borgere syntes, at biblioteket lå godt, hvor det lå. Men indenfor den seneste periode er den stemning vendt, og jeg tror, at alle brugere og besøgende er glade for at få del i den helt særlige oplevelse, midt i den nye havn, klods op ad den gamle middelalderlige bykerne, nabo til Kronborg og med flittige færges og Helsingborg i sigte.

Men jeg skal ikke tage ordet ud af munden på Margrete – hun vil føre jer sikkert rundt i bibliotekets mange rum i videns og oplevelsessamfundet.

Vi måtte spille på flere strenge for at berede os og vores venner på de nye tider. Som sagt: det tager tid og det kommer ikke af sig selv. Jeg vil her kort nævne et par:

- Helsingør skal ikke kun fremvise, men også *udvikle og producere kunst og kultur*. Vi ville genskabe Helsingør som produktionsby. Vi skulle gøre kunstnere interesserede i at bruge Helsingør som platform. Det er efter min mening gået fint på den bane: Hjemstavns-projektet og HamletScenen er gode eksempler.
- Vi skulle *styrke de kulturelle kompetencer i kommunen*. Det kræver træning og erfaring at løfte større opgaver. Derfor valgte vi bl.a. at gå med i projektet "Images of the Middle East" i 2006, en festival med fokus på den mellemøstlige kultur, hvor mange aktører skulle finde hinanden og sammen lave et spændende program og afvikle en række arrangementer.
- Vi skulle skabe *en samarbejdskultur og styrke netværksdannelse*. Så stor en kommune er Helsingør heller ikke med sine 62.000 indbyggere. Vi kan ikke det hele alene. Vi skulle iværksætte en proces, hvor grænser blev nedbrudt - indad til og udadtil – lokalt, regionalt, internationalt. Skabe koblinger mellem kultur, fritid,

planlægning, erhverv og turisme. Danne venskaber og partnerskaber i Nordsjælland, Hovedstadsregionen og ikke mindst med Helsingborg.

- Vi skal blive bedre til at skaffe *nye finansieringskilder*. Et væsentligt hævet ambitionsniveau kan ikke alene klares via Helsingørs kommunekasse. Vi har i de forløbne år arbejdet med fundraising, fra statslige støtteordninger til fonde, sponsorer og EU-projekter, herunder de såkaldte Interreg-midler i Øresundsregionen. Vi kan stadig blive bedre, det er ikke helt enkelt – og finanskrisen har sat sine spor.
- Og midt i det hele stod det klart for Byrådet, at der også var behov for at skabe en *ny vision*, for at identificere de bærende fortællinger. Den ligger nu – og kommunens nye strategi og succeskriterier tager afsæt heri.

Vi har stadig meget at lære, vi er stadig på vej – men jeg oplever, at vi allerede er kommet et godt stykke vej og har skabt nye sammenhænge og samarbejder. Vi har fået mange nye venner. Der er skabt sympatier og synergier.

Jeg vil slutte af med at fremhæve et særligt emne, nemlig vores store Kulturområde. Med de mange penge, der investeres her, skabes nogle helt unikke rammer. Jeg håber, at I kan se konturerne, selvom området vil være en byggeplads et stykke tid endnu.

Men de fysiske rammer er ikke nok. Det kræver også at vi kan få tingene til at spille sammen. Stor var min glæde derfor, da jeg kunne konstatere, at det indenfor det sidste års tid er lykkedes lederne af Kronborg, Søfartsmuseet og Kulturværftet at skabe en stærk og tillidsfuld fælles platform for samarbejde, som omfatter fælles temaer, koordinering af aktiviteter, driftsmæssige koblinger og sammentænkning af markedsføring.

Samarbejdet repræsenterer en *statslig* part gennem Kronborg og Slots- og Ejendomsstyrelsen, en *kommunal* part gennem Kulturværftet og en *privat* part gennem Søfartsmuseet, der har stærke relationer til helt søfartsbranchen.

Det er stort! Det er også 3D!

Og så kan man sige: vores håb står stadig til havet!